

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК З

Філіп Л.О. Філіпковська
(підпис) (ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
28 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 073 «Менеджмент»
281 «Публічне управління та адміністрування»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Менеджмент», «Управління проектами»
«Менеджмент організацій і адміністрування»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

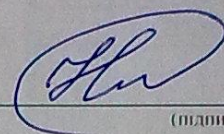
Харків 2020 рік

Робоча програма Зовнішньоекономічна діяльність підприємства
(назва дисципліни)
для студентів за спеціальностями 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування»

освітніми програмами «Менеджмент», «Управління проектами», «Менеджмент організацій і адміністрування»

«27» серпня 2020 р., – 14 с.

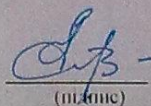
Розробник: Калініна О.М, доцент, к.е.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри менеджменту (№ 602)
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

А.В. Доронін
(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»,</u> <u>28 «Публічне управління та адміністрування»</u> Спеціальність <u>073 "Менеджмент"</u> <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u> Освітня програма <u>«Менеджмент»</u> <u>«Управління проектами»</u> <u>«Менеджмент організацій і адміністрування»</u> Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вибіркова
Модулів – 2		Рік підготовки:
Змістовних модулів – 2		2020 / 2021
Індивідуальне завдання РГР «Здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства: практичний аспект»		Семестр
Загальна кількість годин – денна форма навчання – 60/135		8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 6,25		Лекції*
		36 год.
		Практичні, семінарські¹
		24 год.
		Лабораторні¹
	год.	
	Самостійна робота	
75 год.		
	Вид контролю: модульний контроль, іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/75.

¹Аудиторне навантаження може бути зменшене, або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета навчальної дисципліни

Мета: отримання студентами системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання.

Завдання: розуміння сутності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів і передумов її виникнення, правового та економічного середовища розвитку; вивчення видів та форм ЗЕД підприємства; усвідомлення економічної природи комерційних операцій на зовнішніх ринках; вивчення принципів укладання та виконання угод; проведення економічного аналізу ЗЕД підприємства, визначенні її ефективності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей:**

ЗК4 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК9 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11 - Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12 - Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК14 - Здатність працювати у міжнародному контексті.

ФК12 – Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

ФК13 – Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН6 – Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН8 – Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН13 – Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

ПРН16 – Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Міждисциплінарні зв'язки: стратегічне управління підприємством, управління конкурентоспроможністю підприємства

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Теоретичні засади зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.

Характеристика категорій зовнішньоекономічної сфери та їх взаємозв'язки. Функції зовнішньоекономічної діяльності. Напрями впливу зовнішньоекономічного чинника на національну економіку. Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність», основні види і форми зовнішньоекономічної діяльності. Причини і передумови розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Поняття об'єктів та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Право на здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Місце дисципліни в системі загальноосвітніх і професійно орієнтованих дисциплін. Актуальність та практична спрямованість дисципліни, її структура і послідовність вивчення.

Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Зовнішньоекономічна політика держави. Сучасні концептуальні підходи до формування зовнішньоекономічної політики України в контексті реалізації національних економічних інтересів. Основні етапи розвитку ЗЕД в Україні. Аналіз та оцінка сучасного стану ЗЕД України. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни: абсолютні (обсяг та динаміка зовнішнього товарообігу; торговельне сальдо, генеральна торгівля), відносні (індекси динаміки експорту та імпорту, коефіцієнт покриття імпорту експортом, індекс концентрації експорту, індекс «умов торгівлі», індекс імпортової залежності країни, індекс чистої торгівлі), показники структури (індекс диверсифікації експорту/ імпорту, частка продукції обробної промисловості в загальному обсязі експорту продукції, індекс географічної концентрації експорту/імпорту); показники інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічних зв'язків країни. Платіжний баланс України, його структура та характеристика.

Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: принципи, цілі, методи. Еволюція системи регулювання: зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Національне та наднаціональне регулювання ЗЕД. Характеристика органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та їх компетенції. Органи місцевого самоврядування та регіональний аспект регулювання ЗЕД. Недержавні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: торгово-промислові палати, фондові та валютні біржі. Економічні та адміністративні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правове регулювання ЗЕД. Реєстрація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Митні органи. Ук্রেши: завдання, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів: експорту, імпорту, транзиту, реекспорту, реімпорту, тимчасового ввезення (вивезення), переробки на митній території України, переробки поза межами митної території України, знищення і руйнування, магазину безмитної торгівлі, митного складу, спеціальної митної зони, відмови на користь держави. Товарна номенклатура ЗЕД. Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення. Мета і сфера застосування правил

інтерпретації міжнародних торговельних термінів «Incoterms 2000». Мию як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок.

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Види та функції податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Сутність та порядок нарахування митних податків (ПДВ, мита, акцизного збору) у сфері ЗЕД. Особливості оподаткування залежно від митного режиму. Порядок відшкодування ПДВ при експорті. Проблеми бюджетної заборгованості з ПДВ і шляхи їх вирішення. Операції, які звільняються від справляння ПДВ. Єдиний збір, що стягується у пунктах пропуску через митний кордон. Відображення митних платежів у ВМД. Особливості оподаткування імпорту послуг.

Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Нетарифні засоби регулювання, їх класифікація і характеристика. Механізм впливу нетарифних засобів регулювання на економіку країни. Інструменти нетарифного регулювання. Кількісні обмеження: ліцензування і квотування. Класифікація квот за напрямом дії та масштабом охоплення. Порівняльний аналіз ефективності застосування імпортного тарифу та імпоротної квоти. Перелік товарів, експорт і а імпорт яких підлягає ліцензуванню. Види та способи розподілу ліцензій. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій. Фінансові засоби нетарифного регулювання: експортні кредити, експортна субсидії, імпорتنі депозити. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та медичний шкоди національним пробникам. Нарахування антидемпінгового та компенсаційного мита. Сертифікація, стандартизація, технічні бар'єри, вимоги щодо вмісту місцевих компонентів, вимоги щодо упакування та маркування товарів. Сутність політики державних закупівель.

Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Поняття валютної політики держави та її складові. Об'єкти та суб'єкти валютного регулювання. Валюта, валютний курс, валютні цінності. Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті. Система валютного контролю. Види валютних операцій. Обмеження щодо перевезення та пересилання валютних цінностей. Українська міжбанківська валютна біржа та її функції. Механізм проведення торгів іноземною валютою.

Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність міжнародних розрахунків і необхідність банківського обслуговування у сфері ЗЕД. Форми розрахунків: аванс, акредитив, інкасо, платіж за відкритим рахунком, банківський переказ. Види і засоби платежу. Готівковий платіж, авансовий платіж, платіж у кредит. Вексель, чек. Основні види банківських послуг у сфері ЗЕД. Документальне оформлення банківських операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності: депозитних, розрахункових, валютообмінних та кредитних операцій. Кореспондентські відносини у сфері ЗЕД. Форми кредитування експортерів та імпортерів. Платіжні системи: SWIFT, CHIPS, TARGET. Система клірингу. Оцінки надійності та вибір комерційних банків суб'єктами ЗЕД.

Модульний контроль

Змістовний модуль 2. Практичні засади зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.

Передумови і мотивація виходу підприємств на зовнішні ринки. Пошук та вибір партнера. Класифікація і характеристика форм виходу на зовнішні ринки. Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки. Прямий і непрямий експорт. Спільне підприємництво та пряме іноземне інвестування як форми виходу підприємства на зовнішні ринки. Умови функціонування підприємств на зовнішніх ринках. Вивчення і аналіз умов ринку. Дослідження потенційних можливостей фірми при виході на зовнішні ринки. Способи встановлення контактів з потенційним партнером.

Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.

Принципи визначення світових цін. Трансфертні ціни: сутність, функції. Особливості трансфертного ціноутворення. Ціноутворення в електронній торгівлі. Специфіка формування цін на сировинні товари, готові вироби. Етапи формування контрактної ціни. Рівень ціни, базис ціни, одиниця виміру ціни. Способи фіксації цін. Цінові знижки і надбавки..

Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку.

Сутність та види посередницької діяльності. Характеристика посередників за обсягом повноважень та за місцем, що вони посідають на зовнішніх ринках. Агенти, представники, брокери, маклери. Угоди комісії, їх особливості. Угоди чистої комісії. Договір «делькредере». Угоди консигнації, особливості і можливості здійснення. Торгові агенти, агенти повірені: обов'язки, особливості, регулювання. Дистриб'ютори, дилери, їх місце на ринку. Прості агенти, агенти з правом «першої руки», монопольні (ексклюзивні) агенти. Регулювання посередницьких операцій в Україні..

Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність та особливості компенсаційних угод. Класифікація угод зустрічної торгівлі. Операції натурального обміну. Операції, які передбачають участь продавця в реалізації товарів, запропонованих покупцем. Комерційна компенсація, зустрічні закупівлі, авансові закупівлі, угоди типу «світч», угоди типу «офсет», рамочні угоди, угоди позитивної зустрічної торгівлі, угоди щодо зворотного експорту, програми пов'язання імпорту та експорту і обов'язки, які передбачають участь інвестора в експорті товарів країни-імпортера. Операції в рамках промислового співробітництва. Співробітництво на комерційній основі, виробнича кооперація, франчайзинг, операції з давальницькою сировиною. Особливості митного оформлення операцій з давальницькою сировиною.

Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів.

Умови контракту: обов'язкові та додаткові. Зміст і характеристика основних умов контракту. Преамбула. Предмет контракту. Кількість та якість товару в контракті. Базисні умови поставки. Термін і дата постачання. Пакування і маркування. Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів. Валюта ціни і валюта платежу. Курс перерахунку валюти ціни у валюту платежу. Гарантії на технічне обслуговування. Порядок завдання-приймання товару. Рекламация і санкції. Арбітраж. Форс-мажорні обставини. Інші умови.

Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Економічний аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Аналіз виконання зобов'язань з експортно-імпортних операцій. Аналіз динаміки зовнішньоекономічної діяльності. Аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі: оборотність оборотних коштів у зовнішньоторговельних операціях, аналіз обороту коштів у товарах, аналіз обороту коштів у розрахунках, аналіз накладних витрат при експорті та імпорті товарів. Методологічні підходи до визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Система показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Оцінка економічної ефективності. Оцінка валютної ефективності експорту і імпорту. Вплив зовнішньоекономічної діяльності підприємства на його фінансові результати.

Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування.

Сутність та класифікація ризиків ЗЕД. Характеристика транспортних, комерційних, політичних, валютних, митних ризиків та ризиків у міжнародних розрахунках. Методи страхування ризиків у ЗЕД. Особливості самострахування. Способи транспортного страхування та умови страхування вантажів у ЗЕД.

Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність та система регулювання міжнародних перевезень. Правове регулювання міжнародних перевезень, його види. Організація міжнародних перевезень. Фактори, що впливають на вибір виду транспорту. Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту: морських, залізничних, автомобільних, авіаційних. Товарно-транспортна

документація. Формування ціни на транспортні послуги. Експедиторське обслуговування міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні коридори.

Тема 17. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.

Мета і завдання створення спеціальних економічних зон. Світовий досвід використання режимів спеціальних економічних зон. Пільги, що надаються на території ВЕЗ. Класифікація та характеристика видів вільних економічних зон: експортно-виробничих ВЕЗ, туристсько-рекреаційних ВЕЗ, вільних портів, технопарків, технополісів і бізнес-інкубаторів. Основні офшорні юрисдикції. Офшорні компанії. Цілі використання офшорних компаній. Основні види офшорних компаній. Співпраця офшорної та оншорної компанії. Діяльність офшорних банків. Регулювання співпраці українських резидентів з офшорними компаніями. Законодавчі обмеження щодо співпраці з офшорами.

Модульний контроль

Модуль 2

Виконання індивідуального завдання «Здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства: практичний аспект»

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
Модуль 1.					
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади зовнішньоекономічної діяльності підприємства					
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки	6	1	1		4
Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні	7	2	1		4
Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	9	2	1		6
Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	9	2	1		6
Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності	9	2	1		6
Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	7	2	1		4
Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	7	2	1		4
Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	10	2	4		4
Модульний контроль	2	2			
Разом за змістовним модулем 1	66	17	11	0	38
Змістовний модуль 2. Зовнішньоекономічної діяльності підприємства					
Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки	8	2	2		4

Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства	8	2	2		4
Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	8	2	2		4
Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності	7	2	1		4
Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	7	2	1		4
Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства	7	2	1		4
Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування	10	2	2		6
Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	7	2	1		4
Тема 17. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон	5	1	1		3
Модульний контроль	2	2			
Разом за змістовним модулем 2	64	19	13		32
Усього за модулем 1	130	36	24	0	70
Модуль 2.					
Індивідуальне завдання	5				5
Контрольний захід - іспит	-	-	-	-	-
Усього годин	135	36	24		75

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки	1
2	Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні	1
3	Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	1

4	Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1
5	Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності	1
6	Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1
7	Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	1
8	Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	4
9	Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки	1
10	Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства	1
11	Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	2
12	Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності	2
13	Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	2
14	Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства	1
15	Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування	1
16	Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	1
17	Тема 17. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон	2
	Усього годин	24

7. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»	10
2	Закон України "Про митний тариф України" (від 05.04.2001 № 2371-III)	10
3	Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті»	10
4	Закон України «Страхування експортно-імпортних вантажів»	10
5	Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж»	10
6	Закон України «Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів)»	10
7	Митний кодекс України	5
8	Закон України «Про міжнародне приватне право»	5
9	Виконання індивідуального завдання	5
	Усього годин	75

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання (ІНДЗ) необхідне для систематизації, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства». ІНДЗ дозволяє студентам опанувати необхідні практичні навички при вирішенні конкретних практичних завдань, розвитку навичок самостійної роботи й оволодіння методикою ведення наукових досліджень, пов'язаних з темою ІНДЗ.

ІНДЗ виконуються студентами упродовж семестру та захищається за два тижня до початку залікової сесії.

Розрахункова-графічна робота

Ви є представником фірми, що купила партію легкових автомобілів і збирається ввезти їх в Україну для подальшої реалізації.

Визначити з якої країни ви будете імпортувати автомобілі (навести карту та схематично зазначити шлях переміщення до України). Визначити митницю в країні-отримувача.

Обрати вид транспорту за допомогою якого буде здійснення перевезення автомобілів, описати особливості перевезення. Можна використовувати мультимодальні перевезення.

Обґрунтувати необхідність застосування запропонованого у варіанті правила «Інкотермс-2020» з урахуванням обраного виду транспорту у пункті 2. У разі неможливості його використання – обрати інше правило «Інкотермс» з наведенням обґрунтованих висновків.

Розрахувати митну вартість і її елементи для автомобілів. Визначити структуру митних платежів та їх суми (врахувати зміни, що відбуваються в законодавстві країни).

Заповнити необхідні документи.

Скласти зовнішньоекономічний договір на покупку автомобілів з урахуванням правил Інкотермс-2020.

Представити схему розрахунків при здійсненні операції документарне інкасо або документарний акредитив (рисунок із зазначенням продавця та покупця на ньому). Описати яким чином здійснюється операція.

10. Методи навчання

Методи навчання, що використовуються для вивчення розглянутої дисципліни:

1. методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (лекція, бесіда, ілюстрації, демонстрації, вправи);

2. методи стимулювання і мотивації учіння (метод пізнавальних ігор, метод навчальних дискусій, метод створення ситуацій апперцепції (що спираються на оптимальний раніше життєвий досвід) та ін.);

3. методи контролю і самоконтролю в навчанні (методи усного та письмового опитування).

11. Методи контролю

Поточний, підсумковий контроль, семестровий контроль (іспит).

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...3	5	0...15
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...3	5	0...15
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Виконання і захист РГР			0...20
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з двох теоретичних запитань та одного практичного. Максимальна кількість балів за кожне питання: 30, 30, 40 (сума – 100 балів).

12.2. Якісні критерії оцінювання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність, зміст, основні принципи зовнішньоекономічної діяльності в Україні та зарубіжних державах;
- сучасні форми та види виходу підприємств, організацій на зовнішні ринки;
- основні тенденції, суперечності, проблеми та перспективи реалізації головних напрямків і видів зовнішньоекономічної діяльності в Україні;
- нормативно-правове та організаційне забезпечення функціонування і регулювання діяльності суб'єктів ЗЕД в Україні;
- порядок організації та техніки підготовки, укладання і виконання зовнішньоекономічних контрактів.

вміти:

- визначати раціональні підходи до вирішення проблем, пов'язаних з організацією зовнішньоекономічних операцій;
- поєднувати інтереси та пріоритети як свої власні, так і зарубіжних партнерів, не обмежуватись лише діяльністю підприємства, але й враховувати особливості функціонування національного та світового ринку товарів, капіталів і робочої сили; передбачати наслідки управлінських рішень у сфері ЗЕД;
- розробляти зовнішньоекономічні угоди (договори, контракти), розраховувати відповідні фінансово-економічні показники;
- тлумачити та використовувати на практиці базові міжнародні зовнішньоторговельні терміни, у тому числі, базисні умови поставки;
- оцінювати ефективність укладених зовнішньоекономічних угод.

У результаті вивчення дисципліни у студентів мають бути сформовані спеціальні професійні, соціальні та особистісні компетенції, накопичені знання щодо об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Виконати індивідуальні завдання та здати тестування. Знати концептуальні засади теорії зовнішньоекономічної діяльності підприємства, основні принципи зовнішньоекономічної діяльності в Україні, основні тенденції, суперечності, проблеми та перспективи реалізації головних напрямків і видів зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Добре (75-89). Твердо опанувати перелік знань та умінь, захистити всі індивідуальні завдання, здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу. Мати уяву про зовнішньоекономічні угоди (договори, контракти), розраховувати відповідні фінансово-економічні показники; тлумачити та використовувати на практиці базові міжнародні зовнішньоторговельні терміни, у тому числі, базисні умови поставки; оцінювати ефективність укладених зовнішньоекономічних угод.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати засоби зовнішньоекономічного управління підприємством.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Калініна О.М., Ястремська О.М., Божко В.П. Монографія. – Управління оборотним капіталом промислового підприємства на основі бюджетування. – Х.: Вид-во «НТМТ», 2011. – 208 с.

2. Калініна О.М. Управління капіталом в фінансовій діяльності суб'єктів підприємництва. Навчальний посібник. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2011. – 57 с.

3. Калініна О.М., Кракос Ю.Б., Гребенікова О.В., Гусева Ю.Ю. Аналіз фінансових результатів підприємства. Навчальний посібник. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2011. – 42 с.

4. Калініна О.М., Кракос Ю.Б., Каширіна О.В. Управління активами промислового підприємства: необоротні активи. Ч.1 Навчальний посібник. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т "Харк. авіац. ін-т", 2012. – 54 с.

5. Калініна О.М., Кракос Ю.Б. Управління активами промислового підприємства: оборотні активи. Ч.2 Навчальний посібник. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т "Харк. авіац. ін-т", 2013. – 52 с.

6. Калініна О.М. Корпоративне управління [Текст]: навч. посіб. / О. М. Калініна. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2015. – 52 с.

7. Калініна О. М. Стратегічне управління [Текст]: навч. посіб. / О. М. Калініна, І. О. Гончар. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2016. – 80 с.

8. Калініна О.М., Скачкова І.О., Кононенко А.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства [Текст]: навч. посіб. / О. М. Калініна – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2018. – 128 с.

9. Навчально-методичне забезпечення дисципліни "Зовнішньоекономічна діяльність підприємства" для бакалаврів / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; розроб. О. М. Калініна. - Харків, 2019. - 123 с. - режим доступу - http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/Zovnishnoekonomi_Diyalnist.pdf, що містить: конспект лекцій, методичні вказівки до практичних занять, методичні вказівки до виконання розрахункових (розрахунково-графічних) робіт, тематика індивідуальних завдань, питання, тести для контрольних заходів, рекомендована література, інформаційні ресурси

14. Рекомендована література

Базова

1. Дахно І. І., Бабіч Г. В., Барановська В. М., та ін. Зовнішньоекономічний менеджмент. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 568 с.

2. Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність Навч. посіб. / 2-ге вид. перероб. та доп. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 296 с.

3. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Навч. посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408 с.

4. Шкурупій О.В., Гончаренко В.В., Артеменко І.А. та ін. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства – К.: Центр учбової літератури, 2012. — 248 с.

5. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. – 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. – Ірпінь : 2019. – 410 с.

6. Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність Навч. посіб. / 2-ге вид. допов. та перероб. - К.: Центр навчальної літератури, 2019. - 298 с.
7. Free "Incoterms 2020" Ebook (40+ pages). – Режим доступу : <https://www.shiphub.co/incoterms-2020-pdf>
8. The Informal Economy: Definitions, Theories and Policies author Martha Alter Chen | Source: Wiego-Women in informal employment globalizing and organizing
9. International Trade Theory and Policy: A Review of the Literature author Sunanda Sen | Source: Levy Economics Institute of Bard College. – Режим доступу: http://www.levyinstitute.org/pubs/wp_635.pdf
10. Modernizing International Trade Law to Support Innovation and Sustainable Development author United Nations | Source: The United Nations Commission on International Trade Law uncitral. – Режим доступу: http://www.uncitral.org/pdf/english/congress/17-06783_ebook.pdf
- 11.. –The Legal and Economic Principles of World Trade Law: National Treatment author Gene M. Grossman, Henrik Horn, Petros C. Mavroidis | Source: Institutet för Näringslivsforskning. – Режим доступу: <http://www.ifn.se/wfiles/wp/wp917.pdf>

Допоміжна

1. Гончар Г.П. Ризики у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Економіка і суспільство. 2017. №12. URL :<http://economyandsociety.in.ua>
2. Боднарчук О. І. Поняття «зовнішньоекономічна діяльність» та етапи її розвитку в Україні [Електронний ресурс] / О. І. Боднарчук // Юридичний науковий електронний журнал [Електронний ресурс]. – 2019. – № 1. – С.83–86. – Режим доступу : <http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv>.
- 3.

15. Інформаційні ресурси

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Закон України «Митний тариф України» від 29.12.2019 № 584^a-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584%D0%B0-18>
3. Закон України «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій» від 05.01.2020 № 450-2012-п [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF#n16>
4. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» від 02.08.2017 № 3659-12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.help/law/3659-XII/>
5. Закон України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 13.01.2020 № z0377-04 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>
6. Закон України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 20.04.2018 № z1213-03 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1213-03>
7. Закон України «Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів)» від 13.08.2013 № z0833-01 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>
8. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 13.02.2020 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
9. Закон України «Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті» від 28.07.2004 № 444-95-п [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/444-95-%D0%BF#o3>
10. ІНКОТЕРМС 2020 в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://incoterms2020.com.ua/>
11. Інкотермс 2020: зміни [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.golovbukh.ua/article/7938-nkotermis-2020-shcho-zmnilosya>

12. Митний кодекс України від 13.02.2020 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

13. Тюріна Н.М., Корвацка Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1677101853861/ekonomika/dokumentarni_formi_rozrahunkiv

14. Уніфіковані правилами по інкасо Міжнародної торговельної палати в редакції від 10.01.1979 року (публікація № 322). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/988_002